

*Kúcs Ildikó**

AZ EURÓPAI UNIÓ TÖRVÉNYSZÉKÉNEK 2022. NOVEMBER 9-I ÍTÉLETE A MINORITY SAFEPACK KONTRA BIZOTTSÁG ÜGYBEN

Értelmezett ítélet

T-158/21. sz. ügy Citizens' Committee of the European Citizens' Initiative „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” felperes (támogató beavatkozó fél: Magyarország) kontra Európai Bizottság alperes (támogató beavatkozó felek: Görög Köztársaság és Szlovák Köztársaság).

1 Minority SafePack – idővonal

- A Minority SafePack - egymillió aláírás a sokszínű Európáért európai polgári kezdeményezés (továbbiakban: Minority SafePack, Kezdeményezés) polgári bizottsága 11 javaslatból álló kezdeményezését **2013. július 15-én** nyújtotta be az Európai Bizottsághoz (továbbiakban: Bizottság). Célja az volt, hogy felkérjék az Európai Uniót (továbbiakban: EU, Unió) arra, hogy fogadjon el jogi aktusokat a nemzeti és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek védelme érdekében és az EU kulturális és nyelvi sokszínűségének támogatására.
- Az Európai Bizottság **2013. szeptember 13-i** határozatával elutasította a Kezdeményezés nyilvántartásba vételét, azzal az indokkal, hogy a javaslat nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság hatáskörén. Az Európai Unió Bírósága (továbbiakban: Bíróság)

* Jogász, pszichológus hallgató. Határtalanul Műhely tag - Károli Interdiszciplináris Akadémia.

- a Bizottság határozatát semmissé nyilvánította, a keresetnek a Törvényszék **2017. február 3-án** adott helyt.
- **2017. április 3-ai** hatállyal a Bizottság részlegesen nyilvántartásba vett a Minority SafePack kezdeményezés 11 javaslatából 9 javaslatot¹ (lásd a 2. pontot).²
 - **2018. április 3-án** járt le a Minority SafePack európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtésének határideje. Az egy éves folyamat során gyűjtött 1,32 millió támogató nyilatkozatból a tagállami verifikációt követően 1.123.422 bizonyult hitelesnek. A Kezdeményezés 11 országban lépte túl a minimálisan megkövetelt aláírásszámot, melyből egy millió aláírás érkezett a Kárpát-medencében élő magyaroktól.
 - A szervezők **2020. január 10-én** nyújtották be a Bizottsághoz javaslatcsomagjukat, innen az uniós intézmények elé került a Kezdeményezés.
 - Az Európai Parlament előtt **2020. október 15-én** került sor a Kezdeményezés nyilvános közmeghallgatásra, ahol pozitív fogadtatásban részesült. Majd **2020. december 17-én** 524 igen, 67 nem és 103 tartózkodás mellett fogadta el az Európai Parlament a P9_TA(2020)0370 számú,³ a Minority SafePack-et támogató állásfoglalást⁴, melyben arra szólították fel a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatot a Kezdeményezésben foglaltak szerint.

¹ A Bizottság uniós hatáskörön kívül esőnek tartott két javaslatot, így rövidült a lista 11-ről 9 javaslatra. Az egyik az EUMSZ 20. cikk (2) bekezdés és az EUMSZ 25. cikkének módosítását érintő javaslat, amely az Európai Parlament képviselőinek megválasztásakor a nemzeti kisebbséghez tartozó polgárok jogos kívánalmainak figyelembevételéről szövegezt. A másik a hátrányos megkülönböztetés elleni és az egyenlő bánásmódot elősegítő hatékony intézkedésekre vonatkozó EUMSZ 19. cikk (1) bekezdését érintő javaslat.

² Tárnok 2023.

³ Lásd: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_HU.html, megtekintés ideje: 2023.07.04.

⁴ A szavazás eredményéért lásd: <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/sda.do?id=55443&l=en>, megtekintés ideje: 2023.07.04.

- A Minority SafePack kezdeményezéssel kapcsolatos közleményét⁵ (továbbiakban: Közlemény) a Bizottság **2021. január 14-én** fogadta el, majd másnap tette közzé. Teljes egészében elutasították a javaslatcsomagot, egyik javaslat kapcsán sem indult jogalkotási eljárás, tekintettel arra, hogy elégséges jogi keretet láttak az akkor hatályos szabályozásban.
- A szervezők ismét az Európai Unió Bíróságához fordultak, **2021. március 24-én** nyújtottak be keresetet a Törvényszékhez, amelyben 2017-hez hasonlóan a Bizottság döntésének semmissé nyilvánítását kérik.
- A Törvényszék Ítéletét **2022. november 9-én** hozta meg, amellyel elutasította a keresetet, megerősítette a Bizottság Közleményét.

2 A Minority Safepack kezdeményezés 9 pontja⁶

1. javaslat: az Európai Unió Tanácsának (továbbiakban: Tanács) ajánlása a kulturális és nyelvi sokszínűség védelméért és előmozdításáért az Unióban.
2. javaslat: európai parlamenti és tanácsi határozat vagy rendelet, amelynek célja a támogatási programok módosítása úgy, hogy azok a kis régiókban élő és kisebbségi nyelvet beszélő közösségek számára elérhetőek legyenek.
3. javaslat: európai parlamenti és tanácsi határozat vagy rendelet, amely olyan nyelvi sokféleségi központ felállítására irányul, amely a regionális és kisebbségi nyelvek fontosságát hangsúlyozza és a sokféleséget minden szinten népszerűsíti, továbbá amelyet alapvetően az Unió finanszíroz.

⁵ Communication from the Commission C(2021)171 on the European Citizens' Initiative „Minority SafePack - one million signatures for diversity in Europe” Forrás: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2021\)171&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2021)171&lang=en), megtekintés ideje: 2023.07.06

⁶ A T-158/21.sz., a Citizens' Committee of the European Initiative Minority Safepack - one million signatures for diversity in Europe kontra Európai Bizottság ügyben 2022. november 9-én hozott ítélet, 4. pont

4. javaslat: a strukturális alapok feladataira, elsődleges célkitűzéseire és megszervezésére alkalmazandó általános szabályok olyan módon történő kiigazítására vonatkozó rendelet, amely figyelembe veszi a kisebbségek védelmét és a kulturális és nyelvi sokféleség előmozdítását, amennyiben a támogatandó fellépés hozzájárul az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítéséhez.
5. európai parlamenti és tanácsi rendelet, melynek célja a Horizont 2020 programra vonatkozó rendelet módosítása azon hozzáadott érték kutatásának javítása érdekében, amelyet a nemzeti kisebbségek, valamint a kulturális és nyelvi sokszínűség az uniós régiók gazdasági és társadalmi fejlődéséhez adhat.
6. javaslat: az uniós jogszabályok módosítása a hontalanok és az uniós polgárok közötti szinte egyenlő bánásmód biztosítása érdekében.
7. javaslat: egységes szerzői jog bevezetésére irányuló európai parlamenti és tanácsi rendelet, amelynek alapján a szerzői jog tekintetében az egész Unió belső piacnak tekinthető.
8. javaslat: a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosítása az audiovizuális szolgáltatások és a sugárzott tartalmak vétele szabadságának a nemzeti kisebbségek által lakott régiókban való biztosítása érdekében.
9. javaslat: tanácsi rendelet vagy határozat a nemzeti kisebbségeket és kultúrájukat támogató projekteknek az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás tekintetében alkalmazandó csoportmentessége érdekében.

3 A felek kérelmei és a jogkérdés

A felperes kérése a Törvényszék felé az volt, hogy teljes egészében kerüljön megsemmisítésre a Bizottság megtámadott Közleménye, másodsorban amennyiben az lehetséges részlegesen semmisítse meg a Törvényszék a megtámadott Közleményt és a Bizottság viselje a költségeket. Másik oldalon a Bizottság a kereset elutasítását kérte a Törvényszéktől és azt, hogy a felperes viselje a költségeket.

A felperes három jogalapra hivatkozva indította keresetét:

1. jogalap: indokolási kötelezettség megsértése;
2. jogalap: téves jogalkalmazás és több nyilvánvaló mérlegelési hiba;
3. jogalap: egyenlő bánásmód elvének megsértése.

4 Az indokolási kötelezettség megsértésén alapuló első jogalap

Felperes ezen első jogalap alatt arra hivatkozott, hogy a Bizottság nem teljesítette indokolási kötelezettségét, nem vette figyelembe sem a felperes szóbeli és írásbeli magyarázatát, sem a Bizottságnak megküldött írásbeli dokumentumokat, valamint a Bizottságnál tartott megbeszélést és a Parlament előtti meghallgatást. Egyes indokok az EU más jogi aktusaira hivatkoznak, így az indokolás elégtelennek bizonyul.

Az EUMSZ 296. cikke⁷ az indokolási kötelezettség kapcsán megköveteli, hogy az indokolás igazodjon a jogi aktus természetéhez, az legyen világos és érthető, egyértelműn fejezze ki a jogi aktust kibo-

⁷ Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés: 296. cikk: „Ha a Szerződések nem határozzák meg, milyen típusú jogi aktust kell elfogadni, a jogi aktus típusát az intézmények az alkalmazandó eljárásoknak megfelelően, eseti alapon maguk választják meg, az arányosság elvével összhangban. A jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk, és azokban utalni kell minden olyan javaslatra, kezdeményezésre, ajánlásra, kérésre vagy véleményre, amelyet a Szerződések előírnak. A jogalkotási aktusok tervezetének mérlegelésekor az Európai Parlament és a Tanács tartózkodik az adott területen alkalmazandó jogalkotási eljárásban előírtaktól eltérő jogi aktusok elfogadásától”.

csátó intézmény érvelését, átlátható indokokkal úgy, hogy adott esetben a bíróság felülvizsgálatot tudjon gyakorolni. Az indokolás mindig az adott ügy körülményei alapján értékelendő, a jogi aktus tartalma, felhozott indokok jellege alapján, azonban nem szükséges az, hogy minden egyes tény- és jogkérdésre kiterjedjen az indokolás. Nem csupán a szövegre kell tekintettel lenni, hanem az összefüggésekre is és az érintett jogszabályok összességére is.

Az indokolási kötelezettség még lényegesebb akkor, ha az EU intézmények széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek. A Bizottság –mint azon intézmény mely főszabály szerint elindítja az Uniós szintű jogalkotási eljárásokat – széles mérlegelési jogkörrel bír a jogalkotás-kezdemenyezési jogköre gyakorlásakor. Ennek oka, hogy az EU általános érdekeinek előmozdításához, gyakran egymással ellentétes érdekekkel kapcsolatos komplex döntéseket kell meghoznia. Ide tartoznak az olyan jellegű döntések is, mint az, hogy egy európai polgári kezdeményezés kapcsán tesz-e uniós jogi aktus megalkotására vonatkozó javaslatot vagy sem, így a jelen esetben vitatott Közlemény felett a Bíróság korlátozott felülvizsgálatot gyakorol.

A *Minority SafePack* kilenc új jogi aktus elfogadására vagy meglévő uniós jogi aktus módosítására irányuló javaslatot tett (lásd fent a 2. pontot), azonban a Bizottság az összes javaslat kapcsán megtagadta az intézkedések megtételét. A Bizottság a 2019/788 rendelet 15. cikk (2) bekezdés alapján⁸ ismertette a jogi és a politikai következtetéseit és arra jutott, hogy nincs szükség további jogi aktusra. Ezzel a Bizottság

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről, 15.cikk (2) bekezdés: A Bizottság a kezdeményezés 14. cikk (1) bekezdése szerinti közzétételét követő hat hónapon belül és a 14. cikk (2) bekezdése szerinti nyilvános meghallgatás után közleményben ismerteti a kezdeményezéssel kapcsolatos jogi és politikai következtetéseit, adott esetben az általa meghozni szándékolt intézkedéseket, és azok – vagy azok elmaradásának – okait. Amennyiben a Bizottság a kezdeményezésre válaszul intézkedéseket kíván tenni, ideértve adott esetben uniós jogi aktusra irányuló egy vagy több javaslat elfogadását, a közleményben meghatározza az intézkedések tervezett ütemezését is. A közleményről értesíteni kell a szervezői csoportot, továbbá az Európai Parlamentet, a Tanácsot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Bizottságát, valamint a közleményt közzé kell tenni.

érthető és kellő mértékben indokolta az intézkedések megtagadását, felsorolva döntésének alapvető okait.

A Bíróság jelen ítéletében felperes azon érvét is elutasította, hogy a Bizottság amikor arra szorított, hogy más uniós aktusokra hivatkozik és nem fejt ki a jogi aktusok milyen jelentőséggel bírnak a Kezdeményezésre nézve megsérti indokolási kötelezettségét. A Bizottság nem magyarázat nélkül hivatkozott ezekre az uniós aktusokra, hanem megállapította, hogy a hivatkozott aktusok olyan szempontokkal foglalkoznak, melyek relevánsak a Kezdeményezés szempontjából. A Bíróság úgy találta a Bizottság efféle indokolása jogilag megkövetelt módon került indoklásra.

Az első jogalapot a Bíróság megalapozatlanság miatt elutasította.

5 A téves jogalkalmazás és több nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított második jogalap

A második jogalap kapta a leghosszabb részt a Törvényszék ítéletében, ez az 1., a 3., a 6. és a 8. javaslatokat érinti. Míg az 1. javaslat esetén felmerül a téves jogalkalmazás és a nyilvánvaló mérlegelési hiba, addig a 3., 6. és 8. javaslatban a mérlegelési hibára (tartalmi, értékelési hiba) mint jogalapra hivatkoznak a felperesek.

5.1 Az 1. javaslat vonatkozásában elkövetett téves jogalkalmazáson és több nyilvánvaló mérlegelési hiba

1. javaslat: az Európai Unió Tanácsának ajánlása a kulturális és nyelvi sokszínűség védelméért és előmozdításáért az Unióban.

Olyan tanácsi ajánlás elfogadására irányul az első javaslat, amely meghatározza a kulturális és nyelvi sokszínűség védelmének módjait, különösen a regionális és kisebbségi nyelvek közigazgatásban, közszolgáltatásban, oktatásban, kultúrában, igazságszolgáltatásban, médiában, egészségügyben, kereskedelemben és fogyasztóvédelem-

ben történő használatot. A felperes ebben a javaslatban az ajánlás jogalapjaként az EUMSZ olyan részeire hivatkozik, ami csak az oktatásra és a kultúrára terjednek ki.⁹ A tagállamok rendelkeznek kiterjedt hatáskörrel ezeken a területeken, míg az EU a tagállamok intézkedéseit tudja támogatni, összehangolni, kiegészíteni, de a tagállami hatáskör helyébe az EU hatásköre nem léphet. A Bizottság e téren arról adott jelzést, hogy nem rendelkezik jogalkotási hatáskörrel, nem azt nyilatkozta, hogy semmilyen hatásköre nincs a fent említett területeken. Az 1. javaslatban megfogalmazott cél más meglévő eszközzel is elérhető. A felperes hivatkozik arra is az 1. javaslat esetén, hogy a Bizottság több mérlegelési hibát követett el.

A Bizottság széles mérlegelési körrel rendelkezik és a Bíróság felülvizsgálata a nyilvánvaló hibák hiányának vizsgálatából kell álljon. Egy hiba akkor minősíthető nyilvánvalónak, ha az egyértelműen megállapítható. Ahhoz, hogy a megtámadott határozatot meg lehessen semmisíteni a felperesnek olyan bizonyítékokat kell előterjeszteni, ami elég ahhoz, hogy a Bizottság értékelését valószínűtlenné tegye, ellenkező esetben a nyilvánvaló hibán alapuló jogalapot el kell utasítani.

Az első javaslat kapcsán felmerült az Európa Tanács 1992. november 5-i Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának (továbbiakban: Nyelvi Charta) kérdése. A felperes szerint ez nem indokolja azt, hogy a Bizottság megtagadja az 1. javaslatra vonatkozó intézkedéstételt. A Bizottság a tagállamokat ösztönzi a Nyelvi Charta aláírására, hivatkozik rá, támogatja és kiegészíti a tagállamok ilyen téren tett intézkedéseit.

Felperes állítása szerint az 1. javaslat célja szempontjából nem jelent hozzáadott értéket az a tény, hogy a Nyelvi Charta végrehajtásáról éves jelentés készül a Bizottság részére, amelyben kisebbségekkel kapcsolatos kérdések is szerepelnek. A Nyelvi Charta alkalmazhatósága korlátozott és a nyelvhasználat a tagállamok hatáskörébe tartozik. Az ítélet viszont nem zárja ki, hogy a Nyelvi Charta az 1. javaslat által érintett

⁹ EUMSZ. 165. cikk (4) második francia bekezdés, EUMSZ 167. cikk (5) bekezdés második francia bekezdés.

helyzetekre is vonatkozhat és azt sem, hogy a Bizottság szükség esetén éves jelentéseiben utalhat rá.

A Bizottság az 1. javaslat a kapcsán hivatkozik még a következőkre:

- az UNESCO 2005. október 20-án párizsi konferencián elfogadott és a 2006. május 18-i 2006/515/EK tanácsi határozattal jóváhagyott kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló egyezmény, kulturális kifejezésmódok előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló 7. cikke,
- a Tanács 2019-2022-re szóló kulturális munkaprogramja és ezen a munkaprogram keretében felállított „Többnyelvűség és fordítás” szakértői csoport által javasolt intézkedések,
- a Tanács 2018/C 195/01 ajánlása (2018. május 22.) a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról
- a Tanács 2019/C 189/03 ajánlása (2019. május 22.) a nyelvtanítás és a nyelvtanulás átfogó megközelítéséről
- a Parlamenthez és a Tanácshoz intézett „Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” című bizottsági közlemény és a „Romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről szóló tanácsi ajánlás”

Mindegyik dokumentumban közös az, hogy míg a felperes ezeket nem találta alkalmasnak arra, hogy indokként szolgáljanak az 1. javaslatra vonatkozó intézkedések Bizottság általi megtagadására, addig a Bizottság ezen fent felsorolt dokumentumok céljait nem találta függetlennek az 1. javaslatban meghatározott céloktól. A Közleményben megtámadott eddig említett jogi aktusok együttesen alkalmasak az 1. javaslat céljainak elérésére. A Bíróság úgy vélte nem követett el a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát döntésének meghozatalakor.

A második jogalap első része teljes egészében elutasításra került.

5.2 Az 3. javaslat tekintetében elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hiba

3. javaslat: európai parlamenti és tanácsi határozat vagy rendelet, amely olyan nyelvi sokféleségi központ felállítására irányul, amely a regionális és kisebbségi nyelvek fontosságát hangsúlyozza és a sokféleséget minden szinten népszerűsíti, továbbá amelyet alapvetően az Unió finanszíroz.

Felperes szerint, az Európa Tanács Élő Nyelvek Európai Központjával (továbbiakban: Központ) való együttműködés fenntartása és fejlesztése nem alkalmas a 3. javaslat által kitűzött célok elérésére. Az EU nyelvi sokszínűség jelentőségével kapcsolatos tudatosságnövelési törekvései középpontjában az Európa Tanáccsal folytatott fokozott együttműködésen alapuló munka áll. A közös megállapodás szerint kerül támogatásra az Élő Nyelvek Európai Központja, ennek célja a nyelvoktatás minőségének, hatékonyságának, vonzerejének javítása. Az EU-s erőfeszítések összpontosítása, további központok erőfeszítései és erőforrásai megkettőzésének kockázatának elkerülése érdekében fontos a Központ fenntartása és fejlesztése. A felperes nem tartja alkalmasnak ezt az intézményt a nyelvi sokféleség központjának, a regionális vagy kisebbségi nyelvek területén tervezett feladatok és célok elérésére. Továbbá, a Bizottságnak nincs lehetősége arra sem, hogy befolyásolja a Központ tevékenységét vagy együttműködési megállapodást kössön vele.

Az ítélet szerint az, hogy a Központ alapszabálya nem tartalmaz külön utalást a regionális vagy kisebbségi nyelvekre, nem jelenti azok kizárását az intézmény célkitűzéseiből. A Központ feladatai bizonyos mértékig alkalmasak arra, hogy hozzájáruljanak az érintett országok valamennyi élő nyelve fontosságának hangsúlyozására, a nyelvi és kulturális sokszínűség népszerűsítésére. A központ 2020-2023-as programjának része a „Nyelvoktatás ösztönzése a határokon átnyúló szakképzésben” című projekt, ami különösen fontos a nyelvtanulás előmozdítása szempontjából határokon átnyúló régiókban. A Bizottság ezt a Központot találja alkalmasnak arra, hogy hozzá járuljon

a 3. javaslatban kitűzött célok eléréséhez. A Bizottság Közleményében említett 2020-2021-es hozzájárulási megállapodás tanúsítja, hogy a Bizottság hatással van a Központ tevékenységére és együttműködési megállapodásokat is köthet vele a 3. javaslatban említett célokra.

5.3 A 6. javaslat tekintetében elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hiba

6. javaslat: az uniós jogszabályok módosítása a hontalanok és az uniós polgárok közötti szinte egyenlő bánásmód biztosítása érdekében.

Felperes elismerte, hogy ezen javaslata elsősorban a 2003/109/EK irányelv módosítására összpontosít, ami a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szól. A Törvényszék ítélete e mellett az irányelv mellett számos egyéb irányelvet is felsorol, amit a módosítás érinthet annak, érdekének, hogy a hontalan személyek jogállását az EU polgárokéhoz közelítsék, azzal, hogy számukra megkönnyítik a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogálláshoz való hozzáférést és biztosítsák számukra, hogy a harmadik országok állampolgárai számára biztosított jogoknál több jogot élvezzenek.

A Bizottság álláspontja szerint a 2003/109-es irányelvet nem szükséges módosítani, egyúttal felhívja a figyelmet arra, hogy a hontalan személyek helyzetének figyelembevétele érdekében a migránsok integrációjára vonatkozó uniós politika keretében egyéb intézkedések elfogadására is lehetőség van és hivatkozik a következő közleményre: „Cselekvési terv az integrációról és a befogadásról a 2021-2027-es időszakra” (továbbiakban: Cselekvési terv).¹⁰ A felperes ezt vitatva kitér arra, hogy a 6. javaslatban említett hontalan személyek, olyan nemzeti kisebbségekhez tartoznak, akik régóta európai területen élnek, az őshonos lakosság részét képezik. Sokan a hivatalos dokumentumok hi-

¹⁰ Forrás: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files_en?file=2020-11/action_plan_on_integration_and_inclusion_2021-2027.pdf, megtekintés ideje: 2023.07.04.

ányával, állampolgárságuk önkényes megfosztásával szembesülnek, ami ellehetetleníti mindazt, hogy a születésük szerinti tagállamban, mind a fogadó tagállamban részt vegyenek a gazdasági, társadalmi és politikai életben. A Bizottság által hivatkozott migráns háttérű uniós polgárok helyzete eltérő azoktól, akik a Kezdeményezés 6. javaslatában kerülnek említésre.

Az ítélet szerint a Bizottság által nevesített Cselekvési terv nem használja kifejezetten a hontalan személyek kifejezést, de nem is zárja ki őket a Cselekvési terv hatálya alól. A Cselekvési terv az EU-ban jogszerűen tartózkodó valamennyi harmadik országbeli állampolgárra alkalmazandó. A hontalan személyeket a harmadik országok állampolgárainak kell tekinteni, így a Bizottság ebben az esetben sem követett el értékelési hibát. Felperesnek nem sikerült bizonyítani, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibáját a 6. javaslat esetén.

5.4 A 8. javaslat tekintetében elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hiba

8. javaslat: a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései-nek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosítása az audiovizuális szolgáltatások és a sugárzott tartalmak vétele szabadságának a nemzeti kisebbségek által lakott régiókban való biztosítása érdekében.

A határon átnyúló hozzáférés javítása más tagállamok audiovizuális tartalmihoz a nemzeti kisebbségek részére azért is lenne releváns, mert egy adott tagállamban a nemzeti kisebbségekhez tartozók száma túl alacsony lehet ahhoz, hogy saját médiát hozzanak létre ugyanabban a tagállamban. Az ilyen hozzáférés hozzájárul e kisebbségek identitásának védelméhez, és ezáltal a nyelvi és kulturális sokszínűség megőrzéséhez. Azonban a Bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy a már meglévő jogi keretek elegendőek a 8. javaslatban kitűzött célok eléréséhez és nincs szükség a 2010/13-as irányelv módosítására. Ez az irányelv

megkönnyíti az audiovizuális szolgáltatások terjesztését és biztosítja, hogy azok a minimumszabályok, melyek a közérdeket szolgálják érvényben legyenek. A Bizottság megállapítása szerint a kulturális sokszínűség ezen a téren akkor érhető el hatékonyan, ha az audiovizuális médiaszolgáltatásokat nyújtó szolgáltató a nemzeti műsorkínálatában 30%-ban európai műveknek ad helyt. Minden tagállamban, ügyelni kell az európai művek arányának betartására, így ez lehetőséget ad az európai művek EU-n belüli terjesztésére, hozzáférhetőségére.

A felperes vitatja azt, hogy az irányelvben meghatározott 30%-os arány hozzájárulna a 8. javaslat célkitűzéseéhez. Ez az arány akkor is teljesülhet, ha nem szomszédos tagállamtól kínál tartalmat szolgáltató, vagy csak az érintett tagállam többségi nyelvén kínál tartalmat. A 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése¹¹ szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell a vétel szabadságát és nem korlátozhatják területükön a továbbközvetítést sem. Ebből az következik, hogy a Bizottság nem követett el értékelési hibát a 8. javaslat kapcsán.

Az irányelvben vannak olyan tényezők, amelyek csökkentik az audiovizuális tartalmak határon átnyúló hozzáférhetőségét, ennek ellenére az irányelv alkalmasnak bizonyul arra, hogy hozzájáruljon a kulturális sokszínűség javításához és biztosítani tudja a határon átnyúló audiovizuális tartalmak szélesebb köréhez való hozzáférést. A tagállamok által Bizottság rendelkezésére bocsátott információk és független vizsgálat alapján benyújtandó jelentések esetén figyelembe kell venni a kulturális sokféleség céljait is. Így az irányelv ellenőrzésének relevanciájáról az ítélet a Bizottság álláspontjával egyetértve úgy határoz, hogy az irányelv alkalmazásának nyomán követése alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a 8. javaslat céljaihoz.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/Eu Irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) 3. cikk (1) bekezdés: A tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, és nem korlátozzák területükön azok továbbközvetítését olyan okokból, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre vonatkoznak.

6 Az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított harmadik jogalap

A harmadik jogalap lényege az, hogy felperes szerint a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét. Az „End the Cage Age” európai polgári kezdeményezéshez eljárásával vonnak párhuzamot, ahol a Bizottság a 2019/788 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésében¹² előírt találkozón kívül több alkalommal találkoztak vagy telefonon beszéltek ezen kezdeményezés szervezőivel. A Törvényszék ítéletében azt állapította meg, hogy a felperes által hivatkozott körülmények alkalmatlanok az egyenlő bánásmód elvének megsértésére. Egyrészt a Bizottság teljesítette a 2019/788-as rendelet 14. cikkét a közzétételről és nyilvános meghallgatásról, illetve a 15. cikkében előírtakat a Bizottság általi vizsgálatról. Másrészt a felperesek nem adtak magyarázatot arra, hogy hogyan hasonlítható össze a két kezdeményezés, különösen a célkitűzéseik és politikai vagy jogi körülményeik tekintetében. A Bizottság és a különböző európai polgári kezdeményezések szervezőivel létrehozott találkozók száma különböző lehet, mindez függ a kezdeményezés jellegétől, összetettségétől. A Bizottság nem köteles minden szervezővel azonos számú találkozót tartani. Ezekből kifolyólag a Bizottság nem sértette meg az egyenlő bánásmód elvét, kellően tájékozottnak érezte magát a már rendelkezésre álló írásbeli és szóbeli információk alapján ahhoz, hogy döntést hozzon.

7 Összegzés

A Törvényszék valamennyi jogalapot elutasított ítéletében, ami a nemzeti kisebbségek jog- és érdekvédelemének szempontjából kedvezőtlen eredmény. Jogi szempontból nem volt nyilvánvaló akadálya a Minority

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről, 15.cikk (1) bekezdés: „A Bizottság a kezdeményezés benyújtását követő egy hónapon belül, a 13. cikkel összhangban megfelelő szinten fogadja a szervezői csoportot, lehetővé téve, hogy az részletesen elmagyarázza a kezdeményezés célkitűzéseit”.

SafePack jogalkotási javaslatai megvalósításának. A Bizottság állítása, miszerint más nemzetközi kisebbségi jogi eszközök létezése feleslegessé tesz minden uniós jogalkotást ezen a területen nem minden esetben tűnik a kérdés eldöntésének. Erre ott van példának az Unió Alapjogi Chartája, melynek létrehozását nem hátráltatta, hogy e dokumentum tartalma jelentős átfedéseket mutatott olyan már létező emberi jogi instrumentumokkal, mint amilyen például az Emberi Jogok Európai Egyezménye.¹³ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke szerint „a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak” tiszteletben tartása az EU alapértékei közé sorolható.¹⁴ Az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdése azt is előírja, hogy „Az Unió tiszteletben tartja saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és tovább gyarapítását”. Az EU jelmondata az „Egyesülve a sokféleségben”, bár jól cseng, a nemzeti kisebbségi jogok terén az EU sajnos kevés garanciát nyújt, mondhatni ambivalens viszonyban van a kisebbségi jogokkal.¹⁵

Felhasznált irodalom

Az Európai Bizottság integrációról és befogadásról szóló cselekvési terve a 2021-2027-es időszakra. Forrás: [https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files_en?file=2020-11/action_plan_on_integration_and_inclusion_2021-2027.pdf](https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/en?file=2020-11/action_plan_on_integration_and_inclusion_2021-2027.pdf), megtekintés ideje: 2023.07.04.

Az Európai Parlament 2020. december 17-i P9_TA(2020)0370 számú állásfoglalása a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” európai polgári kezdeményezéséről. Forrás: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_HU.html, megtekintés ideje: 2023.07.04.

¹³ Lásd e megközelítést itt: Jacob-Owens – Willis 2023, utolsó bekezdés, letöltés ideje: 2023.07.04.

¹⁴ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikk: Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

¹⁵ Jacob-Owens – Willis 2023 *i.m.*

Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve (2010. március 10.) a tag-államok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv).

Az Európai Parlament és a Tanács 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről.

A Tanács 2006/515/EK határozata (2006. május 18.) a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény megkötéséről.

Communication from the Commission C(2021)171 on the European Citizens' Initiative „Minority SafePack - one million signatures for diversity in Europe” Forrás: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2021\)171&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2021)171&lang=en), megtekintés ideje: 2023.07.06.

Európai Unióról szóló szerződés.

Európai Unió Működéséről szóló szerződés.

Jacob-Owens, Timothy -Willis,Craig: Case T-158/21 Minority SafePack: No hope for minority rights in EU law?.*European Law Blog, News and Comments on EU law*. Blogpost 5/2023, 2023. January 30th. Forrás: <https://europeanlawblog.eu/2023/01/30/case-t-158-21-minority-safepack-no-hope-for-minority-rights-in-eu-law/>, megtekintés ideje: 2023.07.01.

Tárnok Balázs: *Mire elég egymillió aláírás? Az európai polgári kezdeményezés, mint a nemzeti kisebbségek jog- és érdekérvényesítési eszköze*. Budapest, Ludovika egyetemi kiadó, 2023.

T-158/21. sz. ügy: Citizens' Committee of the European Citizens' Initiative „Minority SafePack - one million signatures for diversity in Europe” kontra Európai Bizottság.